

ДСС је једина наша странка која се може упоредити са ЛДП по томе у коликој је мери њен политички програм очишћен од сваке реалности. Њен председник Војислав Коштуница иницирао је расписивање ових избора под изговором да је Србији потребна „државотворна и национално одговорна влада“. Ја заиста не знам шта значи реч „државотворна“ у држави која постоји већ скоро два века. А проблем са другим делом објашњења је у томе што је „национална одговорност“ *conditio sine qua non* сваке владе. То не значи да не могу постојати лоше и због тога национално неодговорне владе, али значи да ниједна влада неће за себе тврдити да је национално неодговорна, а са друге стране, да „национална одговорност“ није, кантовски речено, реалан предикат. Другим речима, не може се директно утврдити да ли је нека влада национално одговорна, него се то може урадити само преко нечег другог што та влада ради. Код ДСС никако да се пређе на то друго.

Покажимо то најпре на слоганима. У слоганима ДСС се изгледа мора наћи реч „Србија“. Последња три слогана су била баш таква: „Живела Србија“, „Изабери Србију“ (слоган Веље Илића на председничким изборима, кога је подржао ДСС и сада је у коалицији са ДСС за ове изборе) и најзад, „Подржи Србију“. Ови су слогани већ на први поглед колико неупитни, толико и празни. Међутим, они су ипак израз дубљих токова у формирању политике ДСС. Сетимо се да су функционери ДСС на питања типа: *Да ли вам је ближа ЕУ или Русија?*

одговарали са:

Нама је најближа Србија

. Невоља са овим одговором је у томе што се он подразумева у питању. Оно у ствари гласи: *Да ли је, по вашем мишљењу, у интересу Србије*

да иде ка ЕУ или ка Русији? Одговорити на такво питање са „Ми смо за Србију“, једноставно је избегавање одговора. Избегавање да се зађе у простор у коме реалност може да игра неку улогу.

Можда би из ДСС на ову примедбу одговорили да се не може прећи на ова конкретнија питања јер још није решено оно основно: „Да ли сте за Србију?“ На пример, недавно Војислав Коштуница каже: „Ово нису избори за и против ЕУ, него за и против Србије“. Наизглед, Коштуница овде опет говори о некој реалности: неко је за, а неко против

Србије. Али, ако је ово порука у којој има било какве политичке реалности онда би било довољно питати неког гласача да ли је *за или против* Србије па ако овај одговори да је *за*

, питање његовог гласа би се могло сматрати решеним. Ја сам за Србију, дакле гласам за ДСС. Међутим, тешко да постоји гласач, који се отргао од навике да сам допуњава празне политичке поруке, под претпоставком да сматра немогућим да неко жели да његов глас купи толико јефтино, а који неће сматрати да је ово још увек недовољно. Ваљда треба објаснити због чега су они против, а ви за Србију. Шта то они раде или заступају па су против Србије. Када се пређе на та питања, а одлука о томе остави гласачима, постаје још јасније колико је претходна порука *ко је за а ко против Србије*

била празна: подразумева се да једна странка мисли да је њен програм добар а програми противника мањкави, али је на расправи и гласачима да о томе одлуче. Ако би о томе одлучивале странке, политичка утакмица личила би на фудбалску утакмицу у којој екипе излазе на терен, повичу једни другима „5:0 за нас“, „3:0 за нас“ и разиђу се.

Ту би неко из ДСС могао да каже да би они могли да разговарају о конкретним политичким програмима, али им је нелагодно, јер поента није у програму. Тај програм је ОК, али су они изгубили „поверење у бивше политичке партнере“. Овај потез је чест код нас (на истој матрици је и оптужба да је неко издајник), али је опет проблем што се на овај начин, пошто сва реалност остаје у конкретним питањима, овим преласком на, у принципу недоступне намере актера, политика поново удаљава од реалности. Због тога је тај потез забрањен у демократској политици, а не због тога што је немогуће да неко има зле намере. Ту би, на пример, нешто могло да се научи од Путина. У недавном интервјуу магазину *Time*, Путин Буша назива часним човеком, а инвазију на Ирак назива грешком. Ту ово инсистирање на Бушовој части потцртава ову грешку, јер показује да се Путин руководи објективним разлозима, реалношћу.

Неко би могао да каже да политика ДСС јесте неодређена у овим слоганима, али да она ипак постаје одређенија када се ипак уђе у детаље. Узмимо на пример ЕУ. *Да ли је ДСС за улазак у ЕУ или не?*

Одговор знамо: она је за, али под условом да Србија уђе у ЕУ са Косовом у свом саставу. Чини се да је овде све конкретно и јасно. Међутим, ако Велимир Илић, коалициони партнер ДСС, каже да ћемо у ЕУ ући за много година, а и да је питање да ли ће она постојати док ми дођемо на ред, да ли он звучи као неко ко се нада том уласку или неко ко се нада да ће ЕУ до тад пропасти, па нећемо морати ни улазити? С друге стране, ако је ДСС принципијелно за ЕУ, дакле, ако сматра да је за Србију корисно да уђе у ЕУ, али да су та политика и та корист суспендоване само *ad hoc*

због сукоба са ЕУ око питања Косова, зашто ДСС никада не говори о цени тог суспендовања? Зашто наговештава могућност да направи коалицију са СРС која сматра да Србији од ЕУ може доћи само зло? Зашто у јавности ДСС прати јака кампања у којој

Пише: Владимир Милутиновић
уторак, 08 април 2008 14:31

се улазак у ЕУ као такав, дакле, независно до Косова, слика најгорим бојама?
Једнозначни одговори на ова питања о ЕУ у вези ДСС једноставно
не постоје.

А најгори одговор се могао чути ових дана од њих самих у коме се питање уласка у Европу своди на географски појам Европе, па се онда тврди да смо ми одувек у Европи. Али, о тој досетки са избегавањем одговора већ смо говорили у другом пасосу.

На плану идеологије, око ДСС се окупља дискурс који говори о одбрани аутентичности Србије у односу на ЕУ и глобализовани свет. Проблем са тим је што је сам појам аутентичности, како га схватају заступници ове политике, такође празан. Аутентично је наравно оно што је јединствено, повезано само са Србима као народом и са овим поднебљем, што није преузето од других. Овде се идеологија поново ослања на наивну представу да мора постојати нешто такво и да је лако раздвојити оно што је туђе и оно што је наше. Међутим, то уопште није лако: шта је то што је аутентично наше: *православље?* – у

ствари део наглашено универзалистичког хришћанства,
ћирилица?

– настала из грчког писма,
кухиња?

– пола турска, пола аустријска итд. Ови аргументи изазивају незадовољство код људи који се одмах када их чују питају како то да
само ми

немамо ништа своје. А одговор је једноставан:

НИКО

нема ништа аутентично своје у том смислу да је до њега дошао пребирањем свога и одстрањивањем туђег. Оно што нас разликује од других је целина онога што јесмо и наша

субјективност

– једино она је заиста аутентична. А колико је ДСС-у стало до те наше аутентичности види се по количини материјала који нам нуди за упоређивање са нашим ставовима.

И све друго у вези ДСС иде по овој истој матрици. *Да ли ћете направити владу са ДС или СРС?*

Одговор: „ДСС

принципијелно никада не говори о постизборним коалицијама“. Чак и сада, када је то питање кључно питање избора. Другим речима, гласачи ДСС гласају, додуше, за ту странку, али је питање за шта тачно још они гласају. Што рече Велимир Илић у емисији „Није српски ћутати“, на питање са ким ће ДСС после избора и констатацију да би гласачи ДСС вероватно желели да то знају: „Наши гласачи верују нама. Они знају да ће свака наша одлука бити добра“.

Политика нереалних предиката

Пише: Владимир Милутиновић
уторак, 08 април 2008 14:31

Велимир мисли да је српски *веровати*, а ово мало до избора, потрошиће на што празније поруке, па куд пукло да пукло.